

GRADIMO ZA PRIHODNOST

Letno poročilo CIPRE International za leto 2010

CIPRA

SMISELNO IN ČUTNO
str. 04

**ZNANOST IN POLITIKA
Z ROKO V ROKI**
str. 14

**TUKAJ
NI PREHODA!**
str. 12

Alpska konvencija _ Smiselno in čutno _ str. 04

CLIMALP / "Povezanost v Alpah" _ Okuženi z dobrimi idejami _ str. 08

Povezovanje prek gora _ Zveza srednjeazijskih gorskih občin _ str. 09

Ekološka omrežja _ Kje je bil medved? _ str. 10

Iniciativa za ekološki kontinuum / ECONNECT _ Tukaj ni prehoda! _ str. 12

Podnebni projekt cc.alps _ Znanost in politika z roko v roki _ str. 14

Društvo "Alpsko mesto leta" _ "Varstvu podnebja se ne more izogniti prav nobeno mesto" _ str. 15

Pogledi od zunaj _ str. 16

Komunikacijski kanali CIPRE _ str. 18

Nacionalna predstavništva CIPRE in njihovi člani _ str. 20

Ekipa in upravni odbor CIPRE International _ str. 22

Finančne zadeve in zahvala _ str. 23

KOLOFON Uredništvo: Andreas Götz, Barbara Wülser, Michael Gleich – Postavitev strani: Patrick Reinhardt, Alexandre Druhen – Avtorji: Bernd Hauser, Zeitempiegel, Michael Gleich, Team CIPRA International – Prevodi: Nataša Leskovic-Uršič, Violaine Simon, Franca Elegante – Lektorat: Michael Gleich (de), Marie Billet (fr), Serena Rauzi (it), Mateja Pirc (sl), Pat Moody (en) – Tisk: BVD Druck+Verlag AG Schaan – Skupna naklada: 2000 izvodov.

Vse navedbe morajo biti potrjene na skupščini delegatov 2011.
Ponatis z navedbo vira.

Letno poročilo lahko brezplačno naročite na naslovu:
CIPRA International, Im Bretscha 22, FL-9494 Schaan
Tel. +423 237 53 53 – Fax +423 237 53 54
international@cipra.org – www.cipra.org

naslovnica: Heinz Heiss / Zeitempiegel, fotografija uvodnik: Rainer Kwiattek / Zeitempiegel

SCHAAN/FL, V APRILU 2011

DRAGE BRALKE, DRAGI BRALCI

_ Svetilnike postavljajo zato, da ladjam kažejo pot. Njihove opozorilne luči so ponoči tista orientacijska točka, ki kapitanom olajša plovbo do varne luke. Prav tako se CIPRA vedno znova predstavlja s svojimi "orientacijskimi" projekti, v tokratnem poročilu o delu predvsem na področju gradnje in bivanja. Kam nas pelje pot? Naš cilj so estetsko zasnovane hiše, zgrajene iz domačega lesa, z zdravo klimo v notranjih prostorih, hiše, ki so pravi blagoslov za podnebje, saj potrošijo le minimalne količine energije. S tem se odzivamo na pereč problem: v svetu polovica porabe celotne energije odpade na gradnjo, uporabo in odstranitev zgradb. Posledica so izredno visoki izpusti okolju škodljivega ogljikovega dioksida.

Z našo vizijo želimo preseči zmanjšanje porabe. Kmalu se bo začela serijska izdelava plusenergijskih hiš, ki proizvedejo več energije, kot je same porabijo. Hiše kot mini elektrarne. A za to potrebujemo "podnebne" arhitekta z vizijo, ki bodo znali estetske zasnove usklajevati z varovanjem ozračja. Arhitekturna nagrada Konstruktivno, ki je nastala tudi na pobudo CIPRE, se podeljuje najboljšim izmed njih. Tako

kažemo na "svetilnike", ki smiselno povezujejo s čutnim – kraja idej je tokrat izrecno zaželen (gl. 4. stran). Iz istega razloga je CIPRA lani vnovič organizirala ekskurzije, na katerih so se udeleženci lahko seznanili z zglednimi projekti. In to uspešno. Kot kažejo izkušnje, iskra navdušenja preskoči in pri predstavnikih občin in načrtovalcih sproži inovativne ideje (gl. stran 8).

Kot zagovorniki alpskega okolja nakazujemo smer, ko politični kapitani izgubijo smer. Primer: v nekaterih regijah se večji del subvencij v gradbeništvu steka v novogradnje in le manjši del je namenjen prenovi. A največji porabniki energije so prav stare, slabo izolirane zgradbe. Če bi se odločili za njihovo prenovi, bi veliko prispevali k preprečevanju globalnih sprememb. CIPRA zato na tem področju zahteva popoln preobrat. Vabimo vas na čezalpsko potovanje do svetilnikov in vzorčnih hiš – pri tem pa vam želimo veliko zanimivega branja!

Dominik Siegrist
predsednik CIPRE International

SMISELNO IN ČUTNO

ALPSKA KONVENCIJA

Varstvo podnebja na področju gradnje in prenove je naložba za prihodnost in se izplača tudi v ekonomskem pogledu. Še več: arhitekturna nagrada Konstruktivno nazorno kaže, kako lahko trajnostna gradnja postane prava paša za oči. Ena od pobudnikov nagrade je bila tudi CIPRA, saj je želela, da bi se z vzornimi rešitvami na tem področju seznanila tudi javnost. Ponatis ali kakršno koli razmnoževanje – zaželeno!

_ Ko Johannes Kaufmann načrtuje občinsko stavbo, ga včasih župani takole povprašajo, kateri les namerava uporabiti. In na njihovo vprašanje Johannes Kaufmann odgovori s protivprašanjem: “Katera drevesa pa rastejo v vaših občinskih gozdovih?” Avstrijskemu arhitektu Johannesu Kaufmannu bi lahko rekli, da je konzervativen človek in to kljub zelo sodobnim zgradbam, ki jih načrtuje. “Sem zagovornik pristopa, ki si zastavlja vprašanje, kako so ravnali naši predniki,” pojasni. “Šli so v gozd, da bi videli, kateri les nam je na voljo. Premislili so tudi, kako razrezati hlodovino, da bo posekanih čim manj dreves.” Ravno nasprotno danes mnogi investitorji uporabljajo “razrez debela, ki je lahko kakršen koli.” Posledica je, da velike količine odpadnega lesa nato po cestah prevažajo “stotine kilometrov daleč do kraja, kjer iz njega izdelujejo zabojle!” Razsipnost torej, ki ji Kaufmann odločno nasprotuje. Triinštiridesetletnik prihaja iz stare tesarske družine iz Bregenzeralda/A. Univerze ni nikoli obiskoval. Ko se je izučil za tesarja, je bil zaposlen kot risar v

uglednem arhitekturnem biroju, nato pa je opravil mojstrski izpit za tesarja in zidarja ter odšel na svoje. Danes je Johannes Kaufmann pomemben predstavnik inovativnega gibanja za spodbujanje rabe ekološke lesene gradnje na Vorarlberškem v Avstriji. In tudi nagrajenec: žirija mu je za eno njegovih hiš podelila nagrado Konstruktivno, ki jo lihtenštajnska država podeljuje za spodbujanje trajnostne gradnje in prenove v Alpah in za katero je pobudo dala tudi Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA). Arhitekt in občina sta prvo nagrado v višini 25.000 evrov prejela za načrtovanje in gradnjo raggalske občinske hiše na Vorarlberškem. Odločilnega pomena za žirijo je bil način, s katerim lesena gradnja strogo, skoraj čisto lepoto povezuje z visoko energijsko učinkovitostjo. Danes daje kockasti objekt oblikovni akcent vorarlberški pokrajini, ki se sicer skozi stoletja skorajda ni spreminjala. Po strmih pobočjih doline Grosses Walsertal so raztreseni zaselki in posamezne kmetije. Ko so predniki današnjih prebivalcev pred

približno 700 leti ušli pred revščino v švicarskem Valaisu, so bile rodovitne zaplate zemlje v dolini že zasedene. Priseljenci so se zato umaknili v višje predele in začeli krčiti gozdove tam, kjer so jim nerodovitna zemlja in strma pobočja omogočali le skromno preživetje. Stene starih kmetij so narejene iz mogočnih lesenih brun, dvokapne strehe, ki štrljo daleč naprej, lahko prenesejo precejšnje snežne obremenitve. Fasado pred vihnim vremenom pogosto varujejo škodlasti opaži. Vsaka kmetija je nekakšen utrjen grad, ki kljubuje času, zato nov občinski objekt še toliko bolj preseneča. Nima visokega zatropa, ki bi se postavil po robu vremenskim neurjem; zato pa se lesena kocka neopazno spaja s pobočjem, kot da ne bi želela zbujati pozornosti. Vse to mednarodne žirije, ki so jo sestavljali ugledni arhitekti in arhitekturni kritiki, ni prav nič motilo. Ravno nasprotno, nagrada Konstruktivno razume pojem trajnostnosti tudi kot spoštovanje pokrajine, kulture, kot se to izraža pri občinski stavbi. Nekoliko višje, okoli stare vaške lipe, so razvrščeni raggalsko župnišče,

Toplota, ki vabi: nova občinska hiša v Raggalu porabi manj energije za ogrevanje. **Kockasta oblika ustvarja kontraste:** les kot gradivo ima na Vorarlberškem dolgo tradicijo.

cerkev in osnovna šola. S trga, že od nekdaj zbirališča gorskih kmetov, se odpira razgled na dolino, pa tudi čez na Walserkamm, gorsko verigo nad dolino, na varovalni gozd, ki leži nad raztresenimi hišami, na strme grape, ki so zarezane v travnike na pobočjih. Ko je Kaufmann prvič stal pod lipo, mu je postalo jasno: “Tako krasnega pogleda ne smemo zakriti.” V nasprotju z občinskimi načrti, ki so predvideli konvencionalno dvokapnico, je Kaufmann predložil sodoben osnutek z rahlo nagnjeno enokapnico – in na razpisu zmagal. “Pri nas so se vsi najprej nagibali k nekoliko konvencionalnejšim osnutkom,” se razprav o natečajnih prispevkih spominja Werner Asam, vodja občinskega urada. Občinski svetniki so pregledali

Levo zgoraj: občinska hiša je prilagojena pobočni legi. **Levo spodaj:** hiša, odprta za mnoge. **Na sredini in desno:** Felix Näscher (Lihtenštajn), direktor CIPRE Andreas Götz, arhitekt Johannes Kaufmann (z leve).

vzorec za vzorcem. Kaufmann je v svojem osnutku predvidel razvrstitev večine prostorov le na eni ravnini. Levo ob vhodu je turistični urad, desno občinski urad, ta je ločen samo s stekleno steno: transparentnost je v prostoru, upravi pomemben element. Za prostori, kjer so uradi, je posebna soba, Walserska izba, namenjena skupinskim in društvenim srečanjem. V drugem nadstropju je le sejna soba, vključno z razgledom. V konkurenčnih predlogih se uradni prostori raztezajo po treh in štirih nadstropjih. “Bili smo sicer arhitekturni laiki, vendar pa smo kmalu dobili jasno sliko o posebni kakovosti sodobne zasnove zgradbe,” je dejal Werner Asam.

Pojavil pa se je še en argument, za katerega lokalni politiki nikoli ne ostanejo gluhi: spodbujanje regionalnega gospodarstva. Les

bele jelke in smreke je iz občinskega gozda, sečno in obdelavo so opravili sekači, žagarji, mizarji in tesarji v dolini. S sekanci, tudi iz bližnjih domačih gozdov, danes ne ogrevajo le uradov, ampak prek daljinskega ogrevanja tudi župnišče, cerkev, šolo in nekatere zasebne hiše. Ugodno energijsko bilanco zagotavlja učinkovit izolacijski sistem, ki temelji na tehnologiji pasivne hiše. Nekega novembrskega dne leta 2010 je Johannes Kaufmann po prostorih, ki so še posebej povezani z njegovimi oblikovalskimi in okoljskimi idejami, popeljal dva obiskovalca: Andreasa Götz, direktorja CIPRE International, ki si s svojo organizacijo že dolgo prizadeva za uveljavitev trajnostno naravnane gradnje in prenove v Alpah, in Felixa Näscherja, vodjo lihtenštajnskega Urada za gozd, naravo in pokrajino, ki želi skupaj s CIPRO uveljaviti inovativne

OPREDELJENI ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ ____ Alpska konvencija je mednarodni sporazum, s katerim se osem alpskih držav – Avstrija, Francija, Italija, Lihtenštajn, Monako, Nemčija, Slovenija in Švica – ter EU zavezuje k uresničevanju trajnostnega razvoja. Pogodba je nastala na zahtevo CIPRE, ki si močno prizadeva tudi za akcijski načrt za varstvo podnebja, ki je tudi razlog za razpis nagrade Kneževine Lihtenštajn za trajnostno gradnjo in prenovo stavb na območju Alp. Nagradni fond prispeva Kneževina Lihtenštajn, razpis pa sta organizirali CIPRA in Visoka šola Lihtenštajn.

www.cipra.org/alpskakonvencija | www.constructive.li

fotografija gostišča Krone Hittisau: Adolf Bereuter / Bader Bernardo Architekturbüro, Dornbirn

zasnove gradnje. Med sprehajanjem po nadstropjih sta se spominjala, kako se je vse skupaj začelo z velikim razočaranjem. Marca 2009 so okoljski ministri alpskih držav predstavili akcijski načrt za podnebje v Alpah, za katerega je dala pobudo prav CIPRA. To je bil grenak nespeh. “Dokument nikakor ne more biti kos izzivom, ki jih predstavljajo podnebne spremembe,” ocenjuje Andreas Götz. CIPRA je ministrom predlagala sprejetje celovitejše zasnove, ki vsebuje konkretne cilje ter ukrepe za blaženje podnebnih sprememb in obvladovanje posledic. Alpe bi morale postati “vzorčna regija na področju varstva podnebja.” Tako bi bilo treba v novogradnjah prepovedati ogrevanje na kurilno olje in na celotnem območju uvesti standard pasivne gradnje. Vseh teh predlogov v akcijskem načrtu ni. “To je vsebinsko prazen dokument z nekaj naključnimi ukrepi,” pove direktor CIPRE. “Gre za večinoma abstrakten koncept, ki ni prilagojen razmeram v Alpah,” mu pritrdi Felix Näscher. Kritika, ki jo je CIPRA izrekla o ministrskem načrtu, je vodjo urada Näscherja spodbudila k novemu projektu. V sodelovanju s CIPRO je oblikoval arhitekturno nagrado Konstruktivno. Sredstva za nagradni fond je prispeval lihtenštajnski urad, CIPRA pa je s svojim znanjem in mrežo pomagala pri organizaciji in promociji projekta. Kandidature so prihajale s celotnega alpskega območja, skupaj so jih našli približno dvesto.

“Le maloštevilni investitorji natančno vedo, kakšno hišo sploh želijo zgraditi,” pojasnjuje Felix Näscher. “V bistvu je arhitekt tisti, ki bo določil končno obliko.” Natečaj naj bi zato investitorjem in obenem načrtovalcem pokazal, da “se zanimiva arhitektura in energijska učinkovitost dopolnjujeta.” “Energijo je mogoče privarčevati tudi pri gradnji,” je poudaril Andreas Götz. “Zelo velika razlika je namreč, če porabim velike količine energije za izdelavo in prevoz gradbenega materiala, kot sta beton in jeklo, ali pa če uporabim naravna gradiva iz domačega kraja,” pravi, ko skozi panoramsko okno pokaže na gozd na pobočju na drugi strani. Še zlasti zato, ker les kot gradbeni material, ki izhaja iz ne ravno intenzivne trajnostne rabe gozda, “odraža tudi našo identiteto”, ga dopolni Felix Näscher in pri tem misli na stare walserske kmetije. “Na to smo pozabili.” Les kot gradbeni material je veljal za simbol zaostalosti. “In sedaj sedimo tukaj in vidimo, kako sodobna je lahko lesena gradnja!”

Ekološki cilji so bili zastavljeni ambiciozno, a prava pasivna hiša na tej lokaciji kljub temu ni mogla nastati. V zimskih mesecih sem ne posije niti en sam sončni žarek. “Zame to še vedno ni dogma,” pravi Johannes Kaufmann in našteje standarde, na katere prisega: trojna zasteklitev, ekološki materiali, zrakotesni ovoj stavbe.

“Zame je najpomembnejša gradnja pametnih hiš, v katerih se ljudje dobro počutijo.” To je povsem očitno pri občinski zgradbi, denimo pri skoraj beli stenski oblogi. Plošče iz bele jelke so bile izdelane brez uporabe zaščitnih sredstev za les, na koncu so jih samo zgladili. Delovni prostori v uradu so zračni, uporabljeni materiali niso škodljivi in prijetno dišijo. Ob koncu ogleda Andreas Götz pove: “Ta hiša me je prepričala, da varstvo podnebja in trajnostne rešitve ne pomenijo nikakršnega odrekanja, temveč prinašajo zadovoljstvo in užitek.”

Bernd Hauser (besedilo) in Heinz Heiss (fotografije)
agencija Zeitenspiegel Reportagen

ORKESTRIRANA PRENOVA LESENE HIŠE ____ Drugo nagrado v okviru nagradnega natečaja lihtenštajnske države za trajnostno gradnjo in prenovo v Alpah je prejela 170 let stara lesena hiša, ki stoji v kraju Hittisau na Vorarlberškem v Avstriji. Danes je tam gostišče Krone, ki zgledno ponazarja, kako je mogoče izpeljati energijsko prenovo obstoječega objekta in obenem povečati vrednost njegovih arhitektonskih značilnosti. Pri projektu je sodelovalo 29 obrtnih podjetij iz regije Bregenzerwald v vlogi poznavalcev in izvajalcev tradicionalne rokodelske obrti. Les, uporabljen pri prenovi, je avtohtonega izvora, objekt pa se oskrbuje s toploto iz bližnjega sistema za ogrevanje na lesno biomaso.
www.krone-hittisau.at (de/en)

OKUŽENI Z DOBRIMI IDEJAMI

CLIMALP / “POVEZANOST V ALPAH”

Podobno kot virusi se širijo tudi ideje. Napadejo človeka, ta okuži drugega in če so dobre in prodorne, se vse skupaj lahko razvije v pravo epidemijo. Tak virus je, denimo, energijsko učinkovita gradnja. 14. septembra 2009 smo lahko videli, kako je iz Vorarlberga preskočil v francoski departma Savoja. Avstrijska zvezna dežela velja za središče inovativne lesene gradnje, tu je še posebno veliko arhitektov, žagarskih obratov in tesarskih delavnic, ki les kot tradicionalni gradbeni material uporabljajo na ekološko razvit način. Vorarlberg je kot velika delavnica kulture bivanja, ki ima svoj izvor v gozdu.

Kdor želi spoznati, kako se gradi estetsko in energijsko varčno, se mora odpeljati prav tja. In natančno to sta storili CIPRA in na njeno pobudo ustanovljeno Omrežje občin “Povezanost v Alpah”. Povabili sta 30 predstavnikov občin iz francoskih Alp, ki so se lahko na lastne oči prepričali o prednostih lesenih hiš, ki za ogrevanje skorajda ne potrebujejo energije. Takih primerov je v regiji dovolj: medtem ko je v Avstriji danes iz lesa zgrajena komajda vsaka dvajseta hiša, pa je v Vorarlbergu lesena že vsaka peta. Nekateri udeleženci ekskurzije so bili iz kraja Saint Martin de Belleville, ki velja za eno najbogatejših francoskih občin, predvsem zaradi množičnega turizma. Na 3000 prebivalcev beležijo štiri milijone nočitev, večinoma pozimi. V tem kraju je pozimi zelo mrzlo, saj leži med 650 in 3500 m. n. v. Pa je tudi tukaj možna gradnja na način, ki bo razbremenil tako okolje kot gospodinjski proračun? Francoski občinski politiki so bili skeptični. Do takrat namreč v Saint Martinu niso zgradili niti ene energijsko učinkovite hiše.

Potem pa je prišla ekskurzija in z njo okužba, ki je bila mešanica znanja, združenega v projektu CIPRE climalp, in navdušenja avstrijskih graditeljev lesenih zgradb. Ko so se udeleženci ekskurzije vrnili v domačo Savojo, so s svojim navdušenjem okužili tudi druge kolege. Občinski svet občine Saint Martin de Belleville je sklenil, da bo nov otroški vrtec postal vzorčni primer energijsko učinkovite arhitekture. Slavnostno odprtje je bilo konec leta 2010. Za objekt so izbrali standard Minergie s kar najbolj racionalno

Njegova lepota zbuja pozornost: za ogrevanje otroškega vrtca v kraju Saint Martin de Belleville zadostujejo že minimalne količine energije.

uporabo obnovljivih virov energije. Ko je delo steklo, so se odločili še energijsko prenoviti turistični informacijski urad. Vse to pa se tudi sklada z usmeritvami za delovanje občine, ki je leta 2007 podpisala nacionalno listino za trajnostni razvoj turističnih krajev na gorskih območjih, od leta 2009 pa je tudi članica “Povezanosti v Alpah”.

Kdor se okuži z idejami, je že prepričan: Saint Martin de Belleville želi koncept energijske učinkovitosti prenesti tudi na druge občine: ta je v Franciji še slabo poznan, zato so savojski občinski politiki lani v gorsko vas povabili 70 kolegov in jim predstavili načine za varčevanje z energijo pri gradnji. Veriga prenosa idej se tako nadaljuje, kar je povsem v smislu projekta climalp in CIPRE, ki želita biti nalezljiva, seveda v najboljšem pomenu besede. —

SODELOVANJE NA PODROČJU VARSTVA PODNEBJA

___ Francoska občina Saint Martin de Belleville

je članica Omrežja občin “Povezanost v Alpah”, ki občine in regije podpira pri trajnostnem ravnanju s podnebnimi spremembami. Od leta 2000 je CIPRA International zadolžena za vodenje sekretariata Omrežja in njegovih projektov.

S projektom climalp CIPRA dokazuje, da lahko energijsko učinkovite hiše, zgrajene iz regionalnega lesa, varujejo podnebje. Osnovni namen strokovnih ekskurzij, ki so organizirane v sodelovanju z Omrežjem občin “Povezanost v Alpah” in na katerih se udeleženci seznanjajo z vzorčnimi objekti, je prenos znanja. Projekt climalp financira Kneževina Lihtenštajn v vrednosti 75.000 frankov letno.

www.povezanostvalpah.org | www.cipra.org/climalp

POVEZOVANJE PREK GORA

ZVEZA SREDNJEAZIJSKIH GORSKIH OBČIN

Pogosto so najtežji izzivi predstavljeni na izredno mehak način. Na krožniku, ki so ga postavili pred Antonia Zambona, leži ovčja glava. Kuhali so jo ure dolgo, da bi bilo meso nežno in mehko, z očmi vred. Kirgiški gostitelji so polni pričakovanja strmeli v gosta iz daljnje Italije, ki je bil v tistem trenutku kar v hudem precepu. Kmečka specialiteta ni bila ravno po njegovem okusu, a po drugi strani so mu tako kot najstarejšemu članu delegacije izkazali posebno čast.

“Spoštovanje starejše generacije in socialna povezanost imata v Srednji Aziji še vedno veliko veljavo,” pravi Zambon, 59-letni župan občine Budoia in podpredsednik Omrežja občin “Povezanost v Alpah”. Druga plat so ceste, šole, javne zgradbe in zasebne hiše, ki so po zlomu socializma v usmiljenja vrednem stanju. In to ima negativne posledice tudi za okolje. Hiše so slabo izolirane, peči so zastarele, v hudih zimah izpuhti v zrak večji del energije za ogrevanje. Ljudje porabijo za ogrevanje tudi do polovice denarja, namenjenega za gospodinjstvo.

Pomoč naj bi jim zdaj zagotavljalo mednarodno sodelovanje. Leta 2002 so direktor CIPRE Andreas Götz in predstavniki Omrežja občin prek osebnih stikov obiskali Kirgizistan. Župani italijanskih in avstrijskih občin so na takratni konferenci udeležencem

pojasnjevali, kako pomembna je izmenjava izkušenj med občinami v Alpah. In kako dobro deluje. Antonio Zambon je Kirgizom, Tadžikom in Kozakom pripovedoval, kako se v njegovem domačem kraju učijo iz projektov drugih občin: “To je bilo zanje nekaj novega. Pobudo za sistem ogrevanja na biomaso smo dobili v Vorarlbergu, ravno tako tudi idejo, da bo šolska kuhinja začela pripravljati obroke iz ekološko pridelane hrane.” Prepričala jih je osnovna ideja CIPRE, tj. med seboj povezati kraje, ki jih pestijo podobne težave, in uporabljati rešitve drugih – so glasno je bila ustanovljena Zveza srednjeazijskih gorskih občin (AGOCA).

Od takrat dalje poteka sodelovanje med obema mrežama. Osrednje vprašanje, ki ju povezuje, je, kako čim učinkoviteje izkoriščati energijo. “Pomagamo lahko predvsem s tehničnim znanjem,” pravi Zambon. Pa tudi s finančno pomočjo. V Kirgizistanu je mogoče hišo v celoti izolirati že za okoli 650 evrov.

CIPRA podpira svojega srednjeazijskega partnerja od začetne pomoči direktorja Götza pred sedmimi leti v obliki svetovanja (energijsko učinkovite peči in alternativni viri energije) in konkretnih dejanj (dostop do finančnih podpornikov) pa pomoč zagotavlja tudi Omrežje občin “Povezanost v Alpah”. AGOCA se je veliko naučila od evropskih partnerjev. Tako so obojestranske ekskurzije med občinami pomembno sredstvo za posredovanje uspešnih metod za izboljšanje energijske učinkovitosti.

Sprva je prihajalo tudi do nesporazumov. “V Srednji Aziji vidijo ljudje prihodnost v gradnji čim večjega števila cest, akumulacijskih jezer, hiš. Ko smo jih opozarjali, da preobilje infrastrukturnih objektov uničuje okolje, so najprej zmajevali z glavo,” pravi Zambon. Trajalo je nekaj časa, preden so doumeli, da pozidava, kakršni smo priča v Alpah, lahko že jutri postane tudi njihov problem. Tako so evropski partnerji na pomoč priskočili pri zelo kočljivi zadevi: vzpostavljanju ravnotežja med ohranjanjem in razvojem, med starimi vrednotami in sodobnimi trendi.

Zambonu je to vsekakor uspelo. Za ovčjo glavo, postreženo na njegovem krožniku na slavnostnem kosilu v Kirgizistanu, pa se je tudi našla diplomatska rešitev: poskusil je zalogaj jedi in podal krožnik najstarejšemu članu družine gostiteljev. —

Zgoraj: Antonio Zambon (drugi z leve) s sodelavci iz Zveze srednjeazijskih gorskih občin. **Spodaj:** Gostitelji so v čast svojim gostom iz Evrope pripravili jedi iz ovčetine

fotografija vrtca: Saint Martin de Belleville, fotografije Zveze srednjeazijskih gorskih občin: Andreas Götz / CIPRA International

KJE JE BIL MEDVED?

EKOLOŠKA OMREŽJA

Na območju Alp živi okoli 30 do 50 rjavih medvedov v manjših, med sabo izoliranih populacijah (označeno z rdečo barvo). Kot kažejo aktualne študije, bi obstajali še drugi habitati, ki bi jih medved lahko teoretično naselil (označeno rumeno). Ohraniti pa je treba tudi številne druge rastlinske in živalske vrste ter njihove življenjske prostore. CIPRA si zato prizadeva za vzpostavitve povezav med dragocenimi naravnimi prostori.

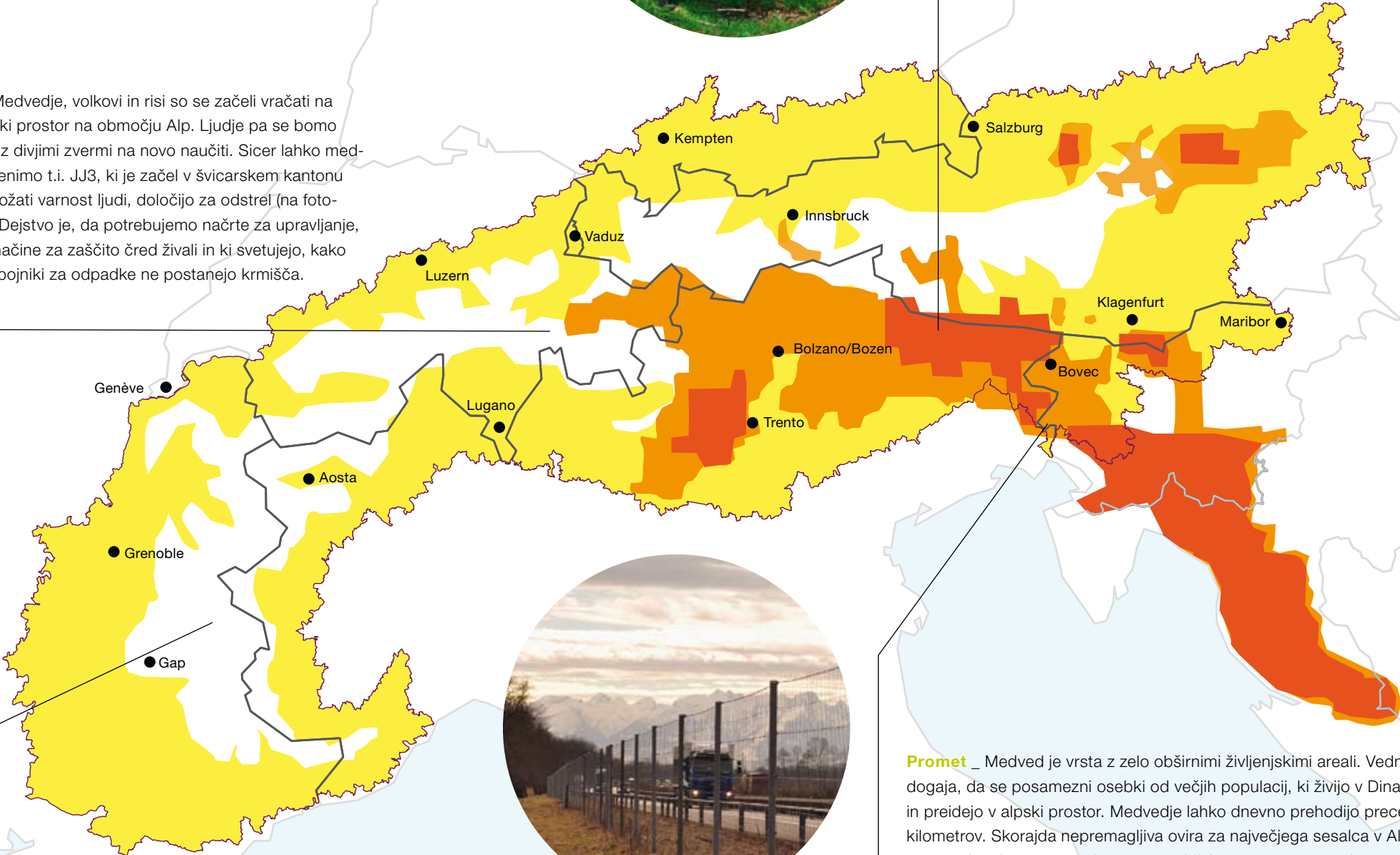
Visokogorje _ Višje lege brez rastlinja kot habitat za medveda niso primerne, saj ne zagotavljajo kritja, grebeni pa so zanj težko prehodni. Raje ima območja, ki so dostopna tudi za ljudi, npr. območja s kmetijskimi in gozdnimi zemljišči. Ko si Ursus arctos in Homo sapiens delita ozemlje, lahko pride do konfliktov.

KARTOGRAFSKE PODLAGE **možna razširjenost:** "Distribution and Connectivity of the Brown Bear in the Alps". osnutek okt. 2010, Johannes Signer / Econnect – "Habitat selection: Recent models and their application illustrated with data from brown bears in the alps region". 2008, Denise Güthlin / Ludwig-Maximilians-Universität München, **dejanska razširjenost:** KORA/LCIE 2007 (prirejeno), www.kora.ch/sp-ois FOTOGRAFIJE **promet:** Caroline Begle / CIPRA International, **medved v naravi:** ALPARC, Guido Plassmann, **visokogorje:** Alexandre Druhen / CIPRA International, **JJ3 v muzeju:** Bündner Naturmuseum

Življenjski prostor _ V Evropi naseljujejo medvedje večinoma gozdnata gorska območja z nižjo gostoto poselitve. Pomembni elementi njihovih habitatov so mesta za zimsko spanje, gosto porasla območja, ki jim zagotavljajo kritje, in zadostne količine hrane, pretežno rastlinskega izvora. Kjer so medvedje pogostejše izpostavljene motnjam, so aktivnejši ob mraku in ponoči, na neposeljenih območjih pa so aktivni tudi podnevi. Rjavi medved je ena izmed najbolj inteligentnih živalskih vrst, je radoveden in se je sposoben učiti.

Ogroženost _ Medvedje, volkovi in risi so se začeli vračati na nekdanji življenjski prostor na območju Alp. Ljudje pa se bomo morali sobivanja z divjimi zvermi na novo naučiti. Sicer lahko medvede, kot je bil denimo t.i. JJ3, ki je začel v švicarskem kantonu Graubünden ogrožati varnost ljudi, določijo za odstrel (na fotografiji v muzeju). Dejstvo je, da potrebujemo načrte za upravljanje, ki predvidevajo načine za zaščito čred živali in ki svetujejo, kako zagotoviti, da zabojniki za odpadke ne postanejo krmišča.

Promet _ Medved je vrsta z zelo obširnimi življenjskimi areali. Vedno znova se dogaja, da se posamezni osebkovi od večjih populacij, ki živijo v Dinaridih, ločijo in preidejo v alpski prostor. Medvedje lahko dnevno prehodijo precejšnje število kilometrov. Skorajda nepremagljiva ovira za največjega sesalca v Alpah so velike prometnice, kot npr. ograjene avtomobilske ceste – v tem primeru mu je mogoče pomagati le z ureditvijo t.i. zelenih mostov.

VEDNO

stalna populacija medveda

VČASIH

občasna opažanja

TEORETIČNO

potencialni življenjski prostori medveda (kriteriji: raba prostora, oddaljenost od cest in naselij, nagnjenost pobočij, nadmorska višina)

200 km

TUKAJ NI PREHODA!

INICIATIVA ZA EKOLOŠKI KONTINUUM / ECONNECT

_ Jesen 2010. Trinajst metrov dolg zid je jeseni 2010 mimoidočim na eni od ulic oz. trgov sredi Ljubljane, Dunaja, Züricha, Münchna, Lyona in Milana nenadoma zaprl pot. CIPRA je z akcijo "The Wall" skupaj z Mrežo zavarovanih območij v Alpah (Alparc), Mednarodnim znanstvenim odborom za raziskovanje Alp (ISCAR) in programom WWF za Alpe v omenjenih šestih alpskih prestolnicah sočasno izrazila protest proti drobitvi habitatov ter tako opozorila na negativne učinke cestne in poselitvene infrastrukture ter intenzivne rabe kmetijskih zemljišč, ki prekinjajo selitvene poti živali in rastlin. Drobitev habitatov je poleg tega eden izmed glavnih

vzrokov za izgubo biotske raznovrstnosti na območju Alp. Da bi lahko proti temu pojavu ukrepali, so organizatorji že leta 2007 združili moči in ustanovili Inicativo za ekološki kontinuum, katere delovanje financira Sklad za naravo MAV. Poleg tega CIPRA na področju ekološke povezanosti deluje tudi v okviru vsealpskega projekta Econnect, za katerega dobiva finančno podporo kneževine Lihtenštajn.

www.alpine-ecological-network.org (en)
www.econnectproject.eu

fotografije: Iniciativa za ekološki kontinuum

Milano, Via Mercanti _ Smrtna past za žabe in krastače: tudi stranske ceste, ki niso tako prometne, so za dvoživke lahko nepremagljive ovire, saj na njih vsako leto pvozijo na tisoče žab. Problem, ki bi ga lahko rešili z manjšimi predori, ki bi jih uredili pod cesto, uporabljale pa bi jih verjetno tudi druge živalske vrste.

München, Karlstor _ "Tukaj ni prehoda!" Ob srečanju z rdeče pobarvanim zidom, ki ponazarja ovire, ki drobijo naravne habitate, so lahko pešci na svoji koži izkusili, kako se počutijo živali, ko jim na selitvenih poteh pot prekrizajo ovire.

Dunaj, Schwedenplatz _ Akcija opozarja, da je v Avstriji 270.000 kilometrov cest. Biotska raznovrstnost je še toliko bolj ogrožena, saj se naravni prostor v Avstriji vsak dan zmanjša za površino, veliko kot 27 nogometnih igrišč.

Ljubljana, Stritarjeva ulica _ Kot je predstavnikom medijev povedal Leon Kebe iz CIPRE Slovenija, "lahko drobitev habitatov določenih populacij povzroči osiromašenje biotske raznovrstnosti, v izjemnem primeru pa lahko vodi celo v izumrtje posameznih vrst."

Lyon, Place St. Jean _ Kaj simbolizirajo odpr-tine v trinajst metrov dolgem zidu? Da obstajajo rešitve problema drobitve življenjskih prostorov. Izmenjavo med živalskimi populacijami je namreč mogoče olajšati z ekološkimi koridorji.

Zürich, Niederdorf _ "Ugledna žrtev" umetnih ovir je losos. V Švici je izumrl v petdesetih letih, kar bi lahko preprečili z gradnjo ribjih stez na jezovih.

_ Švicarski ekonomski geograf Bruno Abegg s CIPRO sodeluje že tretje leto. Znanstvenik in politična organizacija – lahko taka kombinacija sploh lahko deluje? “Tukaj trčita drug ob drugega dva svetova,” pravi 45-letnik in natančno to se mu zdi zanimivo. Kot znanstveni vodja projekta cc.alps raziskuje, kako se regije, občine in podjetja v Alpah odzivajo na podnebne spremembe. CIPRA se zavzema za trajnostno oblikovanje podnebnih ukrepov. “Že od nekdaj sem bil pri raziskovanju usmerjen v njegovo uporabno plat,” pojasnjuje Abegg, “zato mi je veliko do tega, da se moja spoznanja upoštevajo pri praktičnem delovanju na področju ekologije.” Partnerstvo z znanstveno vedo je za CIPRO že od njene ustanovitve dalje, tj. pred skorajda 60 leti, del koncepta delovanja. Da bi politične zahteve, ki jih postavljajo v organizaciji, temeljile na znanstveno preverjenih dejstvih, so Abeggove raziskave o podnebnih spremembah zdaj objavljene v osnovnih dokumentih zbirke “CIPRA – compacts” (gl. stran 18). “Gre za vprašanje verodostojnosti.” Torej vse govori v obojestransko korist? “Da, a med obema področjema vendarle obstajajo napetosti. Znanstveniki običajno analizirajo celotno kompleksnost določene teme, pri lobiranju pa naj bi šlo za poenostavljanje, včasih tudi za to, da se sproži znak za preplah. Da bi oboje lahko združili, je potrebno obojestransko zaupanje. V osnovnih dokumentih (compacts) so

Ko gre za prilagajanje na podnebne spremembe, lahko ekonomska geografija, s katero se ukvarja Bruno Abegg, ponudi odgovore. Denimo v turizmu. “Večina odgovornih oseb na smučarskih območjih želi le eno: da vse ostane tako, kot je.” Privrženci zimskih športov, po možnosti v velikem številu, naj bi bili tudi v prihodnje glavni vir prihodkov. “Prav zato so ta območja odvisna od snežne odeje.” Nanjo pa se v prihodnje ne bo mogoče vedno zanesti. Skupine raziskovalcev, ki sodelujejo v okviru projekta cc.alps, so opazile, da so odzivi na take razmere pogosto zelo enostranski: še več snežnih topov in urejanje dostopnosti do višjih leg. Območja, ki so bila doslej neokrnjena, naj bi postala del alpskega smučarskega cirkusa. Ne pričakujemo pa samo konflikte z varstvom narave. “Tudi v ekonomskem pogledu urejanje dostopnosti do novih območij ni smiselno, saj je to finančno zahtevno in se za občine pogosto ne splača,” je ena od ključnih ugotovitev, do katerih je prišel Abegg v svojih raziskavah. Ravnati je mogoče tudi drugače. Primere dobre prakse, ki kažejo, kako se v varstvu podnebja razmišlja “korak dlje”, je CIPRA nagradila v okviru vsealpskega razpisa. Skupina, ki jo vodi Bruno Abegg, je za ta namen razvila preprosto ocenjevalno matrico. “Z njo lahko pokažemo, kateri ukrepi so dejansko trajnostni.” Zanj je to še en dokaz, da so lahko dolgoletni odnosi med znanostjo in okoljsko organizacijo zelo plodni.

TREZNE GLAVE V ČASU PODNEBNIH SPREMEMB

___ Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA) v okviru svojega projekta cc.alps – podnebne spremembe: mislimo korak vnaprej! združuje in širi znanje o premišljenih ukrepih preprečevanja podnebnih sprememb in o trajnostnih prilagoditvenih ukrepih. H ključnim nalogam sodi tudi ozaveščanje tako prizadetih strani kot deležnikov pri boju proti podnebnim spremembam. Leta 2010 je CIPRA javnosti predstavila uspešne primere dobre prakse na tem področju, objavila pa je tudi tiste, ki niso bili najbolj premišljeni. Strokovnjaki, ki delujejo v okviru CIPRE, so pripravili svoja stališča na posameznih področjih, denimo na področjih energijsko samozadostnih regij in turizma, ter jih objavili v tako imenovanih osnovnih dokumentih (gl. prispevek o zbirki compacts na str. 19). Medlim odločitvam mednarodne skupnosti, sprejetih v mehiškem Cancunu, se je CIPRA postavila nasproti s svojo odločno vizijo: Alpe morajo postati vzorčna regija na področju varstva podnebja – do leta 2050 morajo postati podnebno nevtralna regija!

www.cipra.org/cc.alps

“VARSTVU PODNEBJA SE NE MORE IZOGNITI PRAV NOBENO MESTO”

DRUŠTVO “ALPSKO MESTO LETA”

S Hubertom Buhlom smo se pogovarjali o pionirski vlogi, ki jo imajo mesta pri preprečevanju podnebnih sprememb, o zeleno naravnanih vodilih za njihovo delovanje in o nagradi, ki jih lahko spremenijo.

Ste župan nemškega Sonthofna, ki je bilo leta 2005 izbrano za Alpsko mesto leta, po novem pa tudi predsednik istoimenskega društva. Kakšni so vaši načrti? Izboljšati želimo sodelovanje med članskimi mesti. Sinergije pa naj bi postale učinkovitejše tudi z drugimi organizacijami, katerih delovanje usklajuje CIPRA, npr. Z Omrežjem občin “Povezanost v Alpah”. Želimo, da bi lahko vsako mesto izkoristilo pozitivne in negativne izkušnje druge strani in tako tudi samo hitreje napredovalo.

Doseči želite, da bi mesta uresničevala cilje Alpske konvencije. Kaj pravzaprav to pomeni? V državah, kjer sicer velja Alpska konvencija, le-te deloma sploh ne poznajo, kaj šele da bi jo izvajali. Da bi okrepili ozaveščenost javnosti o Alpski konvenciji, smo skupaj s Stalnim sekretariatom Alpske konvencije organizirali že dve konferenci, ki sta bili dobro obiskani. To me navdaja z upanjem, da bodo alpska mesta našega omrežja imela pri izvajanju konvencije res pionirsko vlogo. V Sonthofnu, denimo, je prav izvajanje bistven del vodil za delovanje našega mesta.

Hiše povzročijo tretjino vseh izpustov CO2. V kolikšni meri lahko mesta pripomorejo k preprečevanju podnebnih sprememb? Zelo veliko. Danes v Alpah večina ljudi živi v mestih. Tam je zaradi intenzivnega načina življenja lažje doseči energijsko učinkovitost, denimo s sistemi daljinskega ogrevanja na obnovljive

vire energije. Poleg tega številne občine podpirajo energijsko prenovu zgradb.

Bolzano, prav tako član vašega društva, želi postati podnebno nevtravno mesto do leta 2030. Kako lahko za tako ambiciozne cilje pridobite še druga mesta? Vem, da trenutno v nekaterih mestih zelo intenzivno poteka razprava o viziji podnebne nevtralnosti. Ta tema je ključno področje društva v naslednjih letih. Izkoristiti želimo najpomembnejša pripravljala dela, ki so jih opravili v Bolzanu, njihove programe pa spremeniti tako, da jih bodo lahko druga mesta prilagodila svojim potrebam.

V štirih jezikih sodelujete s trinajstimi med seboj zelo različnimi mesti iz sedmih držav. Zveni precej zapleteno... Če želijo ljudje med seboj resnično sodelovati, take ovire niso nepremagljive. Kar nas povezuje, prevladuje, to pa je, da vsa mesta ležijo na območju Alp in da se srečujejo s podobnimi težavami. Poleg tega nas podpira CIPRA, ki vodi naš sekretariat ter skrbi za prevajanje in premagovanje siceršnjih ovir.

Zakaj naj bi se občine potegovala za naziv Alpsko mesto leta? Ker jim ta naziv sporoča naslednje: ste napredno mesto, ki se želi spopasti z okoljskimi problemi. Vse to navsezadnje lahko celo koristi pri trženju lokacije in prinaša prednost za gospodarstvo in kulturo bivanja. Moje mesto ima od naziva še danes veliko koristi. V Sonthofnu so bile takrat težke gospodarske razmere in prav naziv je pripomogel k ustvarjanju želje po spremembi, kar nam je pomagalo na poti navzgor.

ALPSKA MESTA KOT GONILNA SILA ENERGIJSKO UČINKOVITE GRADNJE

___ Ekonomija, ekologija in družba se ne izključujejo. Alpskim mestom, ki uresničujejo trajnostni razvoj na svojem območju v vseh treh razsežnostih, tj. ekonomski, ekološki in socialni, in povsem v smislu Alpske konvencije, od leta 1997 dalje mednarodna žirija podeljuje naziv Alpsko mesto leta. Mesta, ki so ta naslov prejela, med seboj sodelujejo v društvu. Sekretariat društva vodi CIPRA. Na ekskurziji, organizirani v okviru projekta climalp, so si predstavniki alpskih mest aprila 2010 v Bolzanu med drugim lahko ogledali nagrajene energijsko učinkovite zgradbe ter si pri tem izmenjali znanje in izkušnje s tega področja.

www.alpskomesto.org

fotografija Bruna Abegga: CIPRA International, fotografija Huberta Buhla: Madeleine Rohrer / CIPRA International

WERNER KONOLD

dobitnik Velike Bindingove nagrade 2004, profesor urejanja krajine v Freiburgu/D

“Največji uspeh CIPRE vidim v tem, da že vrsto let deluje čezmejno v celotnem alpskem loku. Med seboj povezovati toliko jezikov in kultur je izreden komunikacijski dosežek. Lahko bi si predstavljali, da bo CIPRA svoje delovanje razširila tudi na zunajalpska območja: dobri primeri iz prakse pri uveljavljanju trajnostnega razvoja bi lahko spodbudili, denimo, druge gorske regije v Nemčiji.”

MARTIN SCHNEIDER-JACOBY

dobitnik Velike Bindingove nagrade 2010, vodja projekta pri fundaciji Euronatur v Radolfszellu/D

“Vašo in našo organizacijo združuje internacionalnost vsakdanjega delovanja. Da je spletna stran CIPRE stalno prisotna v več jezikih – in to je zame vzor, ko govorimo o povezovanju – in vzbuja veliko občudovanje. V celotni Evropi, predvsem pa v Alpah, moramo pokazati, da sta civilizacija in ekonomska blaginja še kako povezana z neokrnjeno naravo in okoljem.”

MICHAEL SUCCOW

profesor biologije in kemijskih ved, večkrat nagrajen za dosežke pri ustanavljanju velikih rezervatov v vzhodni Nemčiji, vzhodni Evropi in Aziji

“CIPRA je idejo trajnostnega razvoja v Alpah spodbujala že zelo zgodaj. Sam na to gledam kot na uspel model, ki bi ga danes lahko prenesli na druge regije z zapletenimi razmerami kje drugje na svetu, denimo na kavkaško regijo. Tam obstaja jo podobe težave: veliko število narodov, prepiri zaradi rudnih bogastev, težave zaradi razdelitve. Zakaj ne bi CIPRA kot avantgarda delovala tudi v drugih gorskih regijah?”

EVA PONGRATZ

članica kuratorija Bindingovega sklada in nekdanja direktorica krovne organizacije velikih zavarovanih območij v Evropi EUROPARC Federation

“Kot direktorica organizacije EUROPARC sem s CIPRO tesno sodelovala. Brez nje trajnostnega razvoja v Alpah na ta način ne bi bilo mogoče spodbujati. In če dovolite: želim si, da bi CIPRA opravila še več političnega lobiranja, da bi proces še pospešila! Zavedam se, hkrati zelo dragoceno.”

POGLEDI OD ZUNAJ

Leta 2001 je CIPRA prejela Veliko Bindingovo nagrado. Kako vidijo delovanje in pomen CIPRE drugi nagrajenci, člani sveta sklada in kuratorija? 25. obletnice podelitve nagrade novembra 2010 se je udeležilo sedem uglednih posameznikov.

www.binding.li (de)
www.cipra.org/binding

KLAUS TÖPFER

vodja Inštituta za trajnostne študije (IASS) v Potsdamu, nekdanji nemški okoljski minister ter izvršni direktor Programa Združenih narodov za okolje UNEP

“Alpske konvencije zagotovo ne bi bilo brez CIPRE. Ta organizacija združuje zelo motivirane in široko razgledane osebnosti, ki svojo regijo resnično dobro poznajo in s svojo globoko vpetostjo v civilno družbo prispevajo k temu, da teme ostajajo na politični ravni. Praviloma je za demokracijo značilno, da procesi oblikovanja zavesti v javnosti spreminjajo tudi politiko. Ti procesi ne potekajo le od zgoraj navzdol, temveč ravno nasprotno,

tudi od spodaj navzgor. V tem smislu torej ni mogoče preceniti vloge in pomena, ki ju ima CIPRA za družbeno angažiranost ter iz nje izhajajoče delovanje oz. opustitev delovanja v alpskem prostoru.”

JAKOB VON UEXKÜLL

predsednik in ustanovitelj World Future Council ter ustanovitelj alternativne Nobelove nagrade Right Livelihood Award)

“Publikacije CIPRE, npr. revijo Alpe na odru ali letno poročilo na temo biotske raznovrstnosti, prebiram z velikim zanimanjem. Dolgoročna prizadevanja vaše organizacije za trajnostni razvoj v Alpah se mi zdijo zelo preudarna. Za uskladitev interesov narave, gospodarstva in družbe je pomembno najti prave poti in prava sredstva. Da CIPRA poleg tega predstavlja še primere dobre prakse, sam ocenjujem kot posebno spodbudno.”

PETER GOOP

filantrop in odvetnik iz Lihtenštajna ter predsednik sveta Bindingovega sklada

“Alpe so ena od naših zelo pomembnih eksistenčnih osnov. Zavedati se, da je CIPRA aktivna v celotnem alpskem loku, deluje pomirjujoče. Eden njenih največjih uspehov je Alpska konvencija. Seveda pa ni pomembna le velika politika, temveč tudi lokalni projekti in njihova povezanost v celotnem alpskem loku. CIPRA je to razumela in to počenja zelo spretno, denimo z Omrežjem občin “Povezanost v Alpah.”

fotografija Klausa Töpfera: www.foto-schulzendorff.de, ostale fotografije: CIPRA International

KOMUNIKACIJSKI KANALI CIPRE

CIPRA zbira, razporeja, pripravlja in širi informacije v Alpah in zunaj njih. V ta namen uporablja različne med seboj usklajene komunikacijske kanale. Število informacijskih krogov se iz leta v leto povečuje.

ALPE NA ODRU _____ Tematska revija CIPRE je bila leta 2010 ponovno deležna pozornosti. Lanskoletni številki sta se tokrat lotili tem, ki sta za marsikoga zelo aktualni. V prvi številki z naslovom "Rast na vse kriplje in pretege? Alpe v iskanju sreče" se je CIPRA odločila, da temo letne konference 2009 še poglobi. Nastal je scenarij o tem, katere so lahko posledice globalizacije na alpsko območje in kako se soočiti s procesom krčenja rasti v perifernih regijah – seveda s predpostavko, da za to obstaja politična volja. Druga številka "Megaprojekti – denar ali življenje?" pa išče odgovore na vprašanje, komu in v kakšne namene nastajajo veliki projekti v Alpah in kdo jih financira. Izbrana tema sodi v čas, ko več krajev v Alpah kandidira za organizacijo olimpijskih iger. CIPRA tako v razpravo vnaša vidik realnih stroškov.

www.cipra.org/alpenaodru

SPLET ____ Spletna stran je danes pomemben instrument, ki ga pri mednarodnem delovanju potrebuje nevladna organizacija, kot je CIPRA. Poleg tega je njen spletni portal postal osrednje informacijsko središče v Alpah, saj nikjer drugje ni najti tolikšne tematske raznolikosti v petih jezikih: tu najdemo novice iz alpskega prostora, informacije o prireditvah, publikacijah, strani s storitvami za medije, video intervjuje z različnimi strokovnjaki, informacije o Alpski konvenciji in podrobnejšo predstavitev CIPRE z njenimi odbori v alpskih državah in projekti, ki jih izvaja. Z okoli 60.000 podstranmi in več tisoč pdf datotekami, ki si jih je mogoče tudi presneti, je tako nastal pomemben spletni portal s poglobljenimi vsebinami.

Leta 2010 je bila vnovič zabeležena velika obiskanost spletnih strani www.cipra.org. Približno 300.000 obiskovalcev je skorajda milijonkrat kliknilo na eno od podstrani spletišča. Spletna stran je od leta 2010 dalje tudi stičišče za socialno mrežo: CIPRA ima sedaj svoj profil tudi na Facebooku, saj se z vsemi zainteresiranimi želi aktivno povezovati in si izmenjevati znanje in informacije.

www.cipra.org
www.facebook.com/CIPRA.org

ALPMEDIA ____ Petjezično glasilo CIPRE alpMedia ljudje berejo, cenijo, komentirajo, mediji jo povzemajo. Izhaja deveto leto in v vsem tem času se je število naročnikov z območja Alp in zunaj njega povzpelo že na več kot 25.000. Več kot polovica bralcev prihaja iz nemškega jezikovnega prostora, skorajda 20 odstotkov jih prejema glasilo v italijanskem in francoskem jeziku, po 5 odstotkov pa odpade na slovensko in angleško govoreče naročnike. alpMedia je v preteklem letu objavila okoli 230 novic, prav tako pa tudi informacije o več kot 80 prireditvah in številnih novih publikacijah, ki obravnavajo značilne alpske teme. Glasilo dopolnjuje informacijska služba, ki na spletni strani CIPRE objavlja še druge novice in informacije o publikacijah in dogodkih v zvezi z vsakokrat aktualnimi temami in posameznimi zvezki, ki izhajajo v zbirki CIPRE compact (gl. sosednji stolpec).

www.cipra.org/alpmedia

COMPACTS _____ V zbirki CIPRA compact je izšlo več tematskih zvezkov, ki podajajo kritični pretres problematike varstva podnebja. Programi za preprečevanje podnebnih sprememb morajo biti načrtovani, usklajeni pa morajo biti tudi v okoljskem, socialnem in ekonomskem pogledu. Na podlagi spoznanj znanstvene stroke je CIPRA za vsako od doslej obravnavanih tematskih področij oblikovala svoje stališče in politične zahteve. Dokumenta, ki sta izšla nazadnje, se posvečata vprašanju energijsko samozadostnih regij oz. turizma v času podnebnih sprememb. Nekatere od najpomembnejših zahtev CIPRE, ki jih prinašata dokumenta:

Vizija energijske samozadostnosti mora biti celovito zasnovana. Ta ne sme vključevati le prizadevanj za rabo obnovljivih virov energije, temveč tudi učinkovito in varčno ravnanje z energijo!

Energijska samozadostnost se ne sme izkoriščati kot izgovor za regulacijo zadnjih vodotokov, ki so ohranili naravno strugo!

Zaradi podnebnih sprememb in njihovih učinkov morajo občine in regije zlasti v nižjih legah ubrati nove poti, da bi zmanjšale svojo odvisnost od smučarskega in zimskega turizma!

Drugi zvezki, ki so izšli v zbirki CIPRA compact, se ukvarjajo s področji gradnje in prenove, prostorskega načrtovanja, naravnimi nesrečami, varstvom narave, kmetijstvom, gozdarstvom in vodami.

www.cipra.org/cc.alps-compact

LETNA KONFERENCA ____ Odkar je bila leta 1952 ustanovljena CIPRA, se ljubitelji gora in profesorji, člani mrež in novinarji vsako leto srečajo na konferenci, ki vsakokrat poteka v eni od alpskih držav. Ob tej priložnosti se seznanijo z aktualnimi temami, izmenjajo si informacije in izkušnje. Leta 2010 je letno strokovno konferenco CIPRE z naslovom "Alpe v spreminjanju – periferne regije med osamo in upanjem" organizirala CIPRA Avstrija. Konferenco je obiskalo približno 150 posameznikov, ki so od 14. do 16. oktobra 2010 v Semmeringu razpravljali tako o priložnostih in tveganjih, ki jih prinaša razvoj za periferne regije, kot tudi o tem, kako takemu razvoju dati nov zagon.

www.cipra.org/sl/jf2010

NACIONALNA PREDSTAVNIŠTVA CIPRE IN NJIHOVI ČLANI

Schaan
CIPRA Liechtenstein
www.cipra.li

- Botanisch-Zoologische Gesellschaft
 - Fischereiverein Liechtenstein
 - Liechtensteiner Alpenverein
 - Liechtensteiner Forstverein
 - Liechtensteinischer Imkerverein
- Liechtensteinische Jägerschaft
 - Liechtensteinische Gesellschaft für Umweltschutz
 - Liechtensteinischer Ornithologischer Landesverband
 - Solargenossenschaft Liechtenstein
 - Verkehrs-Club Liechtenstein

- Ostale partnerske organizacije:
- Verein Holzkreislauf
 - Liechtensteinischer Imkerverein

Interlaken
CIPRA Schweiz
www.cipra.ch

- Pro Natura
- WWF Schweiz
- Schweizer Alpen-Club
- Schweizer Vogelschutz/BirdLife Schweiz
- Stiftung Landschaftsschutz Schweiz
- Schweizer Heimatschutz
- Verkehrsclub der Schweiz
- Alpen-Initiative
- Mountain Wilderness Schweiz
- Naturfreunde Schweiz
- Rheinaubund
- Schweizerische Greina-Stiftung
- Grimselverein
- Fondazione Uomo Natura

Grenoble
CIPRA France
www.cipra.org/france

- Association des amis du parc naturel régional de Chartreuse
- Centre de la Nature Montagnarde
- Fédération française des clubs alpins et de montagne
- Fédération française de montagne et d'escalade
- Fédération française de randonnée pédestre
- Fédération Rhône-Alpes de protection de la nature
- Fédération française union touristique des amis de la nature
- Mountain Wilderness France
- Parc National des Ecrins
- Parc National de la Vanoise
- Parc National du Mercantour
- Parc naturel régional de la Chartreuse
- WWF France
- Association pour le Développement en Réseau des Territoires et des Services
- Association nationale des centres et des foyers de ski de fond et de montagne
- Conservatoire des Espaces Protégés de Haute Savoie

Torino
CIPRA Italia
www.cipra.org/italia

- Associazione Ambiente e Lavoro
- Club Alpino Italiano
- Dachverband für Natur- und Umweltschutz in Südtirol
- Federazione Italiana Pro Natura
- Gruppo Italiano Amici della Natura
- Gruppo Ricerche Cultura Montana
- Istituto Nazionale di Urbanistica

Kempton
CIPRA Deutschland
www.cipra.de

- Bergwacht im Bayerischen Roten Kreuz
 - Deutscher Alpenverein
 - Landesbund für Vogelschutz in Bayern
 - Bund Naturschutz in Bayern
- Verband Deutscher Berg- und Skiführer
 - Verein zum Schutz der Bergwelt
 - Mountain Wilderness Deutschland
 - Naturfreunde Deutschlands e.V.

Wien/Innsbruck
CIPRA Österreich
www.cipra.at

- Arbeitsgemeinschaft der Berg- und Naturwachen Österreichs
- Naturfreunde Österreich
- Österreichischer Alpenverein
- Österreichischer Forstverein
- Österreichischer Naturschutzbund
- Österreichischer Touristenklub
- Zentralstelle der Österreichischen Landesjagdverbände
- Verband Österreichischer Höhlenforscher
- Kuratorium Wald

- Devet avstrijskih zveznih dežel: Vorarlberg, Tirol, Salzburg, Kärnten, Oberösterreich, Steiermark, Niederösterreich, Wien, Burgenland

Ljubljana
CIPRA Slovenija
www.cipra.org/slovenija

- 109 posameznikov

Bozen/Bolzano
CIPRA Südtirol
www.cipra.org/de/CIPRA/cipra-suedtirol

- Alpenverein Südtirol
- Arche B - Verein für umwelt- und menschengerechtes Bauen und Leben
- Arbeitsgemeinschaft für Vogelkunde und Vogelschutz in Südtirol
- Bund Alternativer Anbauer
- Heimatpflegeverband Südtirol
- Lia per Natura y Usanzes
- Naturfreunde Meran
- Naturtreff Eisvogel
- Plattform Pro Pustertal
- Südtiroler Gesellschaft für Gesundheitsförderung
- Südtiroler HochschülerInnenschaft

- Umweltschutzgruppe Vinschgau
- Verband Südtiroler Berg- und Skiführer
- Verbraucherzentrale Südtirol

Lokalne skupine:
Transitinitiative Südtirol/Sudtirolo – Umweltgruppe Andrian – Umweltgruppe Bozen – Umweltgruppe Brixen – Umweltgruppe Eppan – Umweltgruppe Jenesien – Umweltgruppe Kaltern – Umweltgruppe Olang – Umweltgruppe Salurn – Umweltgruppe Terlan – Umweltgruppe Ulten – Umweltgruppe Vahrn – Umweltgruppe Vintl – Umweltgruppe Wipptal

Podporni član

- Nederlandse Milieugroup Alpen, Nederlanden

- Italia Nostra
 - Lega Italiana Protezione Uccelli
 - Legambiente
 - Mountain Wilderness
 - Valle d'Aosta Ambiente
 - WWF Italia
 - Pro Natura Torino
 - Parco Nazionale delle Dolomiti Bellunesi

- Parco delle Orobie Valtellinesi
 - Parco Nazionale dello Stelvio
 - Parco delle Alpi Marittime
 - Parco Nazionale della Val Grande
 - Federazione Italiana di Parchi e delle Riserve Naturali
 - S.O.S. Dolomites
 - Servizio Glaciologico Lombardo
 - Istituto Piante da Legno e Ambiente

fotografije: Darko Todorovic

EKIPA CIPRE INTERNATIONAL

Petra Beyrer, administracija (A)
Claire Simon, namestnica direktorja (F/D)
Andreas Götz, direktor (CH/I)

Wolfgang Pfefferkorn, vodja projekta cc.alps (A)
Mateja Pirc, projektna sodelavka Ekološki kontinuum (SI)
Aurelia Ullrich, vodja projekta Ekološki kontinuum (D)
Anita Wyss, vodja projektov climalp, alpMedia (CH)

Claudia Pfister, vodja projekta “Povezanost v Alpah” (CH)
Kirsten Dittrich, sodelavka za postavitev strani (D)
Serena Rauzi, projektna sodelavka cc.alps, vodja projekta Alpsko mesto leta (I)

Caroline Begle, odgovorna za internetno stran (A)
Barbara Wülser, predstavnica za stike z javnostjo (CH)
Verena Cortés, projektna sodelavka za stike z javnostjo (FL/A)

na slikah manjkajo: **Bruno Abegg**, strokovnjak za posledice podnebnih sprememb pri projektu cc.alps (CH),
Lisa Alexandridou, projektna sodelavka cc.alps in “Povezanost v Alpah” (D/GR), **Marie Billet**, lektorica za francoščino (F),
Tanja Mähr, sodelavka za bazo podatkov (A)
praktikantke in praktikant: **Elisabeth Mair** (I), **Christine Székely** (D), **Madeleine Rohrer** (I), **Alexandre Druhen** (F), **Sarah Becker** (D)

UPRAVNI ODBOR

Dominik Siegrist
predsednik (CH)

Helmuth Moroder
podpredsednik (I)

Katharina Lins
podpredsednica (A)

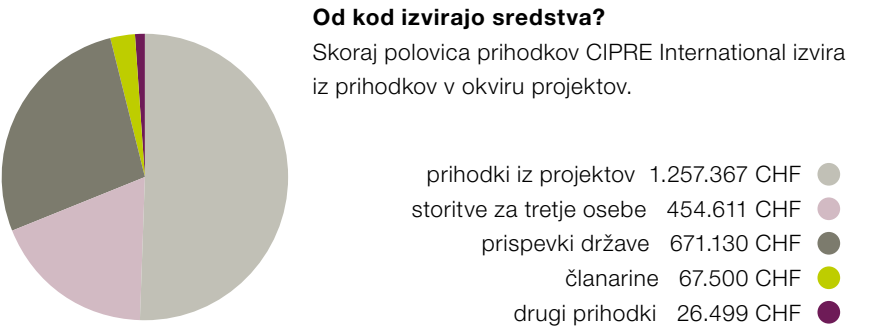
Marjeta Keršič-Svetel
podpredsednica (SI)

Josef Biedermann
blagajnik (FL)

FINANCE IN ZAHVALA

_ Prihodki CIPRE International so leta 2010 znašali 2.477 milijonov švicarskih frankov, odhodki pa 2.389 mio. frankov. Dobiček je znašal okoli 88.000 frankov. Največji del prihodkov izvira od nosilcev projektov, pri čemer ima CIPRA zgolj vlogo obračunskega mesta za potrebe fundacije, ki sredstva posreduje projektnim partnerjem. Slaba tretjina odhodkov se steka v izvajanje dejavnosti na področju komunikacije in politično delovanje. Sem sodijo izdajanje tematske revije Alpe na odru in e-glasila alpMedie, ki izhaja vsak tretji teden, ter politično delovanje v okviru Alpske konvencije in na evropski ravni. Preostali dve tretjini sta namenjeni za projektno delo in se v približno enakih delih delita na materialne stroške in honorarje na eni strani ter na plače na drugi strani. Premoženje CIPRE International je konec leta 2010 znašalo okoli 380.000 švicarskih frankov. Revizijo zaključnega računa in knjigovodskega poslovanja CIPRE International je opravila neodvisna revizijska hiša Revitrust iz Schaana/FL.

Na tem mestu se iskreno zahvaljujemo Skladu za naravo MAVA, Gland/CH, ki za izvajanje naših projektov prispeva največji delež. Sledijo finančne podpore posameznih držav, zlasti Lihtenštajna, ki kot država, v kateri ima CIPRA svoj sedež, le-to zelo velikodušno podpira in skrbi, da lahko dejavnosti opravlja v zelo dobrih razmerah. Pomembna je tudi podpora Švice. Druge države svojim nacionalnim odborom CIPRE zagotavljajo deloma zelo obsežna sredstva in podporo projektom. Pomemben temelj je tudi opravljanje storitev za naročnike, kot sta Omrežje občin “Povezanost v Alpah” in društvo Alpsko mesto leta. Prav tako pomembni so prispevki naših članskih organizacij, saj potrjujejo legitimnost našega delovanja kot vsealpske organizacije.

- CIPRA se za finančno pomoč zahvaljuje:
- Skladu za naravo MAVA, Gland/CH**
www.mava-foundation.org (fr/en)
- Kneževini Lihtenštajn**
www.llv.li (de)
- Zveznemu uradu za okolje (BAFU), Švica**
www.bafu.admin.ch (de/fr/it/en)
- Fondation Assistance, Vaduz/FL**
- Skladu H.E.M., Vaduz/FL**
- Skladu Gerda Techow, Vaduz/FL**
- Bindingovemu skladu, Schaan/FL**
www.binding.li (de)
- Aage V. Jensen - Charity Foundation, Vaduz/FL**
www.avjcf.org (en)
- Skladu Fürstlicher Kommerzienrat Guido Feger, Vaduz/FL**
- CIPRA International se zahvaljuje naročnikom:
- Omrežju občin “Povezanost v Alpah”**
www.povezanostvalpah.org
- Društvu “Alpsko mesto leta”**
www.alpeskomesto.org
- CIPRI Liechtenstein**
www.cipra.li
- Zveznemu uradu za varstvo okolja, Nemčija**
www.bfn.de (de/en)
- University of Natural Resources and Life Sciences, Dunaj/A**
www.boku.ac.at
- Platformi za ekološko povezanost, c/o Ministrstvu za ekologijo, Francija**
www.alpine-ecological-network.org/platform (en)

Mednarodna komisija za varstvo Alp je nevladna krovna organizacija z nacionalnimi odbori v sedmih alpskih državah: Avstriji, Franciji, Italiji, Lihtenštajnu, Nemčiji, Sloveniji in Švici ter z regionalnim predstavništvom na Južnem Tirolskem. Zastopa okoli sto združenj in organizacij iz celotnega alpskega prostora.

CIPRA si prizadeva za uveljavljanje trajnostnega razvoja v Alpah in se zavzema za ohranjanje naravne in kulturne dediščine, ohranjanje regionalne pestrosti in reševanje čezmejnih problemov v alpskem prostoru. Ustanovljena je bila 5. maja 1952, sedež ima v Schaanu v Lihtenštajnu. Lihtenštajnska davčna uprava priznava CIPRI status neprofitnega društva. Vodila in statut CIPRE najdete na www.cipra.org.

CIPRA International

Im Bretscha 22, FL-9494 Schaan

Tel. +423 237 53 53 | Fax +423 237 53 54

international@cipra.org | www.cipra.org

CIPRA
ŽIVETI
V ALPAH

